

בית המשפט המחוזי נצרת

תפ"ח 29524-07-16

לפני סגנית הנשיא, כב' השופטת אסתר הלמן, אב"ד

כב' השופטת יפעת שיטרית

כב' השופט סאב דבור

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

פלוני (קטין)

הנאשם

נוכחים :

מטעם המאשימה : עו"ד עמוס דניאלי

מטעם הנאשם : עו"ד סיגל דבורי

הנאשם בעצמו, בליווי אביו ואמו המאמצים

הכרעת דין וגזר דין

ס. הנשיא, השופטת אסתר הלמן, אב"ד :

1. הנאשם, קטין יליד 1998, הודה במסגרת הסדר טיעון בשורה של עבירות מין (ועבירות נוספות) אותן ביצע בעת שהתגורר ולמד בפנימייה, כלפי שלושה תלמידים קטינים, שלמדו אתו בפנימייה.

הקטינים ר"ד, מ"א וא"ש (להלן: **"המתלוננים"** או **"הקטינים"**), חששו מאד מפני הנאשם, שנהג לאיים עליהם מפעם לפעם, כי ידקור אותם, אם לא יעשו כדבריו וכן נהג להכותם מעת לעת, לקללם ולהטרידם.

2. כתב האישום המתוקן (כא/1), בו הודה, מייחס לנאשם ארבעה אישומים.

א. על פי האישום הראשון, במהלך שנת 2013, כאשר א"ש, שהיה בן 12 שנים, התקלח, נכנס הנאשם למקלחת וביצע בו מעשים מגונים, בכך שאחז באיבר מינו של א"ש ושפשף אותו. כאשר הניף א"ש את אגרופו לעבר פניו של הנאשם, בניסיון להתנגד למעשיו, איים עליו הנאשם כי ידקור אותו אם ינסה לפגוע בו או לדווח על מעשיו.

בתחילת שנת 2014 נכנס הנאשם בשעה 22:00 לערך, לחדר בפנימייה, אותו חלק עם א"ש, כשהוא מצויד באולר. א"ש ישן באותה שעה במיטתו. הנאשם התפשט מבגדיו, הפשיט את א"ש, הפך אותו על בטנו וניסה להחדיר את איבר מינו לישבנו של א"ש, תוך שא"ש צועק מכאבים. לאחר מכן, הפך את א"ש על גבו, ושפשף את איבר מינו מעל פניו של א"ש עד שהגיע לפורקן.

א"ש, שהתעורר תוך כדי מעשיו של הנאשם, חשש להתנגד לו, בשל האולר שאחז הנאשם בידו ובשל האיומים שהשמיע כלפיו, לבל יספר לאיש את מה שנעשה בו. במהלך המעשים גם תקף הנאשם את א"ש בכך שפצע אותו בידו וגרם לו לחבלה של ממש. מעשיו של הנאשם גרמו לא"ש לכאבים בפי הטבעת, שנמשכו מספר ימים.

הנאשם הודה כי במעשיו לעיל הוא ביצע עבירות כדלקמן:
ניסיון למעשה סדום, עבירה לפי סעיף 347 (ב) בנסיבות סעיף 345 (ב) (1) ו-(2) וכן סעיף 25 לחוק העונשין התשל"ז - 1977, מעשים מגונים, עבירה לפי סעיף 348 (ב) בנסיבות סעיף 345 (ב) (1) לחוק העונשין (בשתי הזדמנויות), איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין (בשתי הזדמנויות), תקיפה הגורמת חבלה ממשית, עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין והחזקת סכין, עבירה לפי סעיף 186 לחוק העונשין.

ב) על פי האישום השני, במהלך טיול שנתי למצדה, אליו יצאו חניכי הפנימייה בשנת 2014, נכנס ר"ד, שהיה באותה עת כבן 13 לחדר המקלחות במקום והחל להתקלח כשהוא לבוש בתחתוניו. הנאשם

נכנס לחדר המקלחות והורה לר"ד להוריד את תחתוניו. ר"ד, אשר חשש מפני הנאשם, עשה כדבריו.

שבועיים לאחר מכן, בעת ששהו בפנימייה, הורה הנאשם לר"ד להגיע לחדרו. ר"ד חשש מפני הנאשם והגיע לחדרו, אז אמר לו הנאשם כי ברצונו שהם יתקלחו יחדיו. ר"ד סירב לכך, ובתגובה איים עליו הנאשם באומרו, כי אם לא יעשה כדבריו הוא לא יצא מחדרו. מתוך חשש, עשה ר"ד כדבריו של הנאשם ונכנס עמו למקלחת, שם אחז הנאשם באיבר מינו של ר"ד והחל לשפשפו. ר"ד הזיז את ידו של הנאשם, אבל הנאשם שב וחזר על מעשיו, ואף הורה לר"ד לעשות אותו דבר לאיבר מינו, וזה אכן עשה כדברו מתוך חשש, עד אשר הגיע הנאשם לסיפוק.

מספר שבועות לאחר המתואר לעיל, נתקל ר"ד בנאשם במתחם הפנימייה. הנאשם אמר לו כי ברצונו לדבר איתו והוביל אותו למבנה ריק בפנימייה, שם הורה לו להתפשט. מתוך חשש, פעל ר"ד כפי שהורה לו הנאשם ובהמשך גם שפשף את איבר מינו של הנאשם והנאשם עשה באיבר מינו של ר"ד באופן דומה.

בשתי הזדמנויות נוספות הורה הנאשם לר"ד לבוא עמו למבנה הריק וביצע בו מעשים מגונים דומים.

בהזדמנויות נוספות במהלך שנת 2014, לאחר שר"ד אמר לקטינים אחרים בפנימייה כי הנאשם היכה כלב משוטט, הוביל הנאשם את ר"ד לחדרו, שם אמר לו כי ברצונו למצוץ את איבר מינו. משסירב ר"ד, אחז הנאשם באשכיו ולחץ עליהם בחוזקה וגרם לו לכאבים עד כי ר"ד צעק. בתגובה לכך איים עליו הנאשם כי אם לא יחדל מלצעוק הוא ילחץ על אשכיו ביתר חוזקה. לאחר מכן אחז באיבר מינו של ר"ד ושפשף אותו.

בתאריך 22.7.2015 בשעות הלילה נפגש הנאשם עם ר"ד בתחומי הפנימייה וביקש ממנו להתלוות אליו לאחד המבנים בפנימייה כדי לשוחח, מאחר וחש שהוא נפגע ממנו. ר"ד נלווה אליו למבנה, שם הכניס הנאשם את ידו לכיס מכנסיו של ר"ד ודרך כיסו החל לשפשף

את איבר מינו של ר"ד. ר"ד ביקש ממנו שיפסיק אבל הנאשם המשיך עד אשר ר"ד בא על סיפוקו.

בגין מעשים אלה הודה הנאשם בביצוע מעשים מגונים, עבירה לפי סעיף 348 (ב) בנסיבות סעיף 345 (ב) (1) לחוק העונשין (שישה מקרים).

(ג) על פי **האישום השלישי** בתאריך 11.9.2015 בשעות הצהריים, שהו מ"א וא"ש יחדיו בחדרם בפנימייה. הנאשם נכנס לחדרם, הוריד את מכנסיו ותחתוניו, אחז בחוזקה במ"א והשכיב אותו על מיטתו תוך שהוא אוחז בחוזקה ברגליו ומונע ממנו להשתחרר מאחיזתו. הנאשם הוריד את מכנסיו ואת תחתוניו של מ"א ונגע באיבר מינו. לאחר מכן ניגש למיטתו של א"ש נשכב לידו, הוריד את תחתוניו ושפשף את איבר מינו של א"ש. למשמע רעשים מחוץ לחדר עזב הנאשם את חדרם.

מספר שעות לאחר מכן, שב הנאשם לחדרם של מ"א וא"ש ונכנס למיטתו של א"ש אשר ישן באותה עת. הוא הוריד את תחתוניו של א"ש והחל לשפשף את איבר מינו, לאחר מכן הפך את א"ש על בטנו, נשכב על גופו וניסה להחדיר את איבר מינו לפי הטבעת של א"ש. מ"א ניסה למנוע מהנאשם לבצע מעשיו תוך שהוא דוחף אותו ואומר לו כי מעשים אלה יסבכו אותו. בתגובה איים הנאשם על מ"א ואמר לו לא להתערב, אחרת יכה אותו ויהרוג אותו.

בגין מעשים אלה הודה הנאשם בביצוע העבירות הבאות :
ניסיון למעשה סדום, עבירה לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, מעשים מגונים, עבירה לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק העונשין (שלושה מקרים) ואיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

(ד) על פי **האישום הרביעי**, ביצע הנאשם עבירה של החזקת אגרופן וסכין, שלא כדין, עבירה לפי סעיף 186 לחוק העונשין, לאחר שנמצא כי בתאריך 13.9.2015 החזיק בחדרו בפנימייה סכין ואגרופן שלא כדין.

3. הנאשם הודה, כאמור, בעובדות ובעבירות שיוחסו לו בכתב האישום כא/1, במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה באשר לעונש שיוטל עליו. בהיותו קטין נקבע כי ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן כא/1 והוזמן תסקיר שירות המבחן לנוער בעניינו. כמו כן, על פי בקשת המאשימה הורינו על עריכת תסקירי נפגעי העבירה.

4. בטרם נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, הוגשו לנו מספר תסקירים, שנערכו על ידי שירות המבחן לנוער וכן תסקירי נפגעי העבירה.

5. נוסף על כך, כראיה לעונש, הובאה מטעם ההגנה עדותה של הגב' סטייסי יהושע, שהיא פסיכולוגית קלינית, המשמשת כפסיכולוגית ראשית בעמותה לילדים ונוער בסיכון וכן בעלת קליניקה פרטית, אשר משפחתה מלווה את הנאשם במהלך ארבע השנים האחרונות. הגברת יהושע תיארה בעדותה כיצד נוצר הקשר בין משפחתה לבין הנאשם, בעת שזה שהה בפנימייה, בה שרתה בתה בשנת שירות, על רקע העובדה שלא זכה לביקורים ולא היה לו היכן לבלות את חופשותיו. נוכח המצוקה בה היה נתון, ובאישור הפנימייה, החל הנאשם לבלות את חופשותיו בבית משפחתה של העדה.

הגברת יהושע תיארה בעדותה את השינוי שחל בנאשם מעת שהחלה היכרותם ולאורך השנים והסתגלותו לחיי המשפחה בביתה. היא גם תיארה את הניסיונות לסייע לו ולשלו בטיפול מתאים, אחר שנחשפו המעשים שביצע, בליווי שלה ובעידודה, כמו גם את מאמציו של הנאשם לשקם את חייו והשינוי שחל בו. לפי עדותה, הנאשם שהה תקופה של כשנתיים ב"רטורנו", שם זכה, לראשונה בחייו, בטיפול אינטנסיבי, בעקבותיו עבר תהליכים משמעותיים והפנים את עקרונות הטיפול. העדה הוסיפה כי אחר שהנאשם סיים את הטיפול, נוסף על כך, על פי המלצתה, החל הנאשם בטיפול פרטני ייעודי, הכל במטרה להביא אותו להפנים את חומרת המעשים ולהפחית את מסוכנותו. בהקשר זה ציינה הגב' יהושע כי הנאשם מצליח להיתרם מן הטיפול שעבר, לוקח אחריות למעשיו וחש זעזוע וכאב מן העובדה כי פגע באחרים, כפי שאחרים פגעו בו.

תסקירי שירות המבחן לנוער

6. בפנינו מספר תסקירים, המפרטים את נסיבות חייו של הנאשם, התייחסותו למעשים שביצע והדרך השיקומית, בה פסע, תוך שיתוף פעולה עם שרות המבחן לנוער וגורמי טיפול נוספים, מאז נחשפו המעשים שביצע.

7. נסיבות חייו של הנאשם "אינן פשוטות" בלשון המעטה. בשל צנעת הפרט, לא אתייחס בפירוט לקשיים עימם התמודד הנאשם עוד מהיותו ילד (כבן 11 - 12 שנים), במישור המשפחתי והאישי. אציין רק כי הנאשם עצמו סבל מאלימות מגיל צעיר ובנוסף, הוא קורבן לעבירת מין חמורה, עמה נאלץ להתמודד ללא תמיכה וגיבוי מהסביבה. במהלך השנים שלאחר מכן סבל מפגיעות מיניות נוספות.

את העבירות הנדונות הוא ביצע בעת ששהה בפנימייה, בהעדר בית ומשפחה תומכת. במהלך שהותו בפנימייה, הכיר את המשפחה המארכת (משפחתה של הגב' יהושע), באמצעות בת המשפחה שהתנדבה בפנימייה, ונוצר קשר משמעותי וטוב בינו לבין המשפחה המארכת. לפנימייה הגיע הנאשם לאחר תקופה ארוכה בה נדד מחוסר בית או שהה לפרקי זמן לא ארוכים במסגרות שונות, תוך שהוא נאלץ לדאוג לעצמו ולצרכיו הקיומיים. בעקבות חשיפת המעשים הוא הושעה מן המסגרת, בה שהה, ובליווי המשפחה המארכת, שולב ב"אתנחתא", שם נערך לו אבחון פסיכיאטרי ואבחון בתחום הסמים והוחלט, כי הטיפול בתחום הסמים הוא דחוף ביותר, לכן הופנה ל"רטורנו".

8. הנאשם נקלט ב"רטורנו" במהלך חודש פברואר 2017 במסגרת צו רווחה, וכבר בתחילה דווח, כי לקח ברצינות את ההליך הטיפולי וחל שיפור בהתנהגותו. בהדרגה, הראה הנאשם מוטיבציה גבוהה יותר במסגרת לימודיו בבית הספר, חל שיפור גם ביכולתו לתקשר עם חבריו ואף חל שיפור בקשר שלו עם המשפחה הביולוגית. במקביל לטיפולים, בהם נטל חלק במסגרת "רטורנו", שולב הנאשם בקבוצה לנערים פוגעים מינית בשרות המבחן והשתתף במפגשים שבועיים עם קצינת המבחן המטפלת, לצורך עיבוד העבירה ומעקב אחר תפקודו בתכנית הטיפולית. הנאשם השתלב בצורה טובה בקבוצה, השתתף בדיונים ושיתף מעולמו.

בתסקיר שרות המבחן מיום 1.10.17, הרושם היה כי הוא זקוק להמשך ליווי ועיבוד מעמיק, לאחר שהחל לעסוק בתכנים הקשורים בפגיעות המיניות שביצע וגם באלה שבוצעו כלפיו. לבקשת שרות המבחן נדחה הדיון פעם נוספת, לאור השלב הראשוני בתכנית הטיפול, ועל מנת לעקוב אחר מידת

התקדמותו של הנאשם, לאחר סיום הטיפול ב"רטורנו" ויציאתו להתנהלות עצמאית בקהילה.

9. בתסקיר מיום 8.2.18 פירט שרות המבחן לנוער כי הנאשם סיים את הטיפול ב"רטורנו" והחל מ- 6.12.17 הוא מתגורר בדירה עצמאית וממשיך בתכנית הטיפולית.

התסקיר מסכם את ההליך הטיפולי ארוך הטווח שעבר הנאשם, לגמילה משימוש בחומרים פסיכו אקטיביים, במסגרת "רטורנו", והשיפור שחל לאורך התקופה במישורים השונים של חיי, תוך התייחסות להתגייסותו של הנאשם להליך זה כבר מראשית הדרך, כמו גם הקשיים שצפו במהלך הטיפול, עד לסיומו בהצלחה. מאז סיים הנאשם את שהותו ברטורנו, הוא עבר להתגורר, כאמור, באופן עצמאי, והחל לעבוד. לבקשת שרות המבחן לנוער נדחה המשך ההליך פעם נוספת, כדי לעמוד על האופן בו משתלב הנאשם בחיי היום יום ובהליכים טיפוליים פרטניים. הגורמים המקצועיים, העריכו גם, כי הוא נמצא עדיין במקום ראשוני, בכל הנוגע לעיבוד העבירה.

10. על פי התסקיר המסכם מיום 26.8.18, הנאשם מתפקד באופן תקין בקהילה, מתמיד בעבודתו ומבצע את המוטל עליו במסגרת זו בצורה חיובית ולשביעות רצון המעסיק. לצד זאת, משתתף הנאשם בקבוצות N.A ומבצע בדיקות לאיתור סם במסגרת "רטורנו", במשך תקופה ממושכת, ואלה מעידות על ניקיון מסמים.

בנוסף, על פי אבחון פסיכודיאגנוסטי, שנערך לנאשם בחודש יולי 2018, מדובר בבחור המתפקד ברמה נמוכה מהממוצע, מבחינה קוגניטיבית, כאשר היכולות שלו הן גבוהות יותר. לאחר בחינת נתוני האישיים הרושם הוא, כי הנאשם זקוק למענה לצרכיו התלותיים, כדי שלא יחדש תלות בחומרים מחליפים לאובייקט. הוא גם זקוק לטיפול נפשי מתמשך, על מנת שיוכל לתפקד בכוחות עצמו.

מתוך התסקיר עולה, כי הנאשם עבר הליך משמעותי וממשי, בכל הנוגע להכרה באחריותו ולהפנמת החומרה של המעשים. הוא מודע יותר לגורמי הסיכון להישנות עבירות (כמו נטייתו לעשות שימוש בסמים ובאלכוהול) ועושה מאמצים לערוך שינוי באורחות חיי, על מנת להפחית את הסיכון.

אף שלצד הטיפול בבעיות ההתמכרות, הנאשם עבר מספר הליכים טיפוליים ייעודיים לעבירות המין שביצע, סבור שרות המבחן לנוער, כי הוא זקוק להמשך עבודה על הפגיעות המיניות שחווה, ואלה שביצע, במסגרת הקבוצה. כמו כן, הנאשם נמצא בטיפול פרטי מחדש אפריל 2018, אצל הגב' לימור פקיאין, קרימינולוגית קלינית, במסגרתו הוא מגיע לפגישות שבועיות, לצורך עיבוד הפגיעות המיניות שחווה בעצמו ופיתוח תובנה אודות ההתנהגות הפוגעות שלו בעבר. גם בהקשר זה, העריך שרות המבחן לנוער, כי נדרשת עוד עבודה רגשית נוספת.

11. לסיכום - שרות המבחן לנוער התרשם מצעיר בעל סיפור חיים מורכב ביותר, כולל העדר תמיכה והכלה מגיל צעיר. האמור, הוביל לפגיעות רגשיות קשות ותוקפנות לא מווסתת, שהובילה אותו לבצע פגיעה חמורה באחרים. מדווח הגורמים הטיפוליים עולה, כי בתקופה הרלוונטית לאישומים, היה הנאשם שרוי במצוקה והיה רווי תוקפנות, כך שלא ראה את האחר, והתייחס לאחרים כחפץ, כפי שחווה את עצמו באותה עת, כאשר כיום הוא נמצא במקום אחר לגמרי.

12. לאחר בחינת סיכויי הסיכון והסיכוי המליץ שרות המבחן לנוער להרשיע את הנאשם ולהטיל עליו; מאסר על תנאי, צו פיקוח בשרות המבחן למשך שנה, פיצוי למתלוננים, התחייבות עצמית גבוהה ושל"צ משמעותי.

שרות המבחן הוסיף, כי אם בית המשפט ישקול הטלת מאסר בפועל, מומלץ להסתפק בכך שמאסר זה יבוצע בעבודות שרות, וזאת על מנת שלא לקטוע את התהליך הטיפולי והשיקומי בו נמצא הקטין.

טיעוני המאשימה לעונש

13. עמדתה העונשית של המאשימה נובעת ומסתמכת על המלצות התסקיר ונימוקיו, תוך התחשבות בכברת הדרך הטיפולית, שעבר הנאשם, כמו גם יתר השיקולים העומדים לזכותו. עם זאת, היא עותרת, בהתאם לסיפא לתסקיר, להטיל על הנאשם ענישה הכוללת מאסר בעבודות שירות.

באת כוח המאשימה, עוה"ד צ. פרייברג, עמדה בטיעוניה על חומרתן של עבירות המין, שביצע הנאשם, במשך מספר שנים, במתלוננים קטינים, אשר לא שיתפו את מה שחוו מתוך בושה ולכן כתב האישום הוגש רק בשנת 2016.

ב"כ המאשימה הפנתה לתסקירים שנערכו בעניינו של הנאשם, מהם עולה כי מלכתחילה נראה היה שקיים קושי לנאשם מבחינת ההפנמה וההבנה של המעשים, אולם התסקיר האחרון משקף הליך שינוי משמעותי, כשגם מתוך דבריה של העדה הגברת יהושע ניתן להבין כי הנאשם עבר הליך שיקום ארוך, והוא עדיין נמצא במהלכו.

המאשימה, לפי טיעוניה, נתנה דעתה, בגיבוש עמדתה העונשית, לנסיבות חייו של הנאשם, שאינן פשוטות, לעובדה שהנאשם השתלב בהליך גמילה עוד לפני שהחל ההליך המשפטי ולקח אחריות על מעשיו באופן מיידי.

ב"כ המאשימה איננה חולקת על כך שהתסקירים מלמדים על הליך מתמשך וחיובי ושפניו של הנאשם לשיקום אולם מבקשת לשים לנגד עיניו של בית המשפט גם את קורבנותיו הקטינים (ששניים מהם צעירים ממנו בשנים), ואת מידת הפגיעה בהם, כפי שהדברים באים לידי ביטוי בתסקירי נפגעי העבירה.

המאשימה הדגישה כי הפגיעה במתלוננים, ששהו בפנימייה, מאותן סיבות, שבשלהן שהה בה הנאשם, היא חמורה יותר ומועצמת בשל נתונייהם האישיים והעדר הטיפול בהם. לטענתה, מה שבולט בתסקירי נפגעי העבירה הוא חוסר הטיפול בפגיעה במתלוננים, לעומת הטיפול לו זכה הנאשם, והמצב הקשה, בו הם מצויים, מבחינה רגשית ותפקודית. המתלוננים, לפי הנטען, באים מרקע קשה של הזנחה וחיים שלא נתנו מענה לצרכים שלהם, מדובר בנערים חלשים בלי שום בסיס של תמיכה, וההשלכות של הפגיעה חמורות, עמוקות והרסניות.

המאשימה ביקשה להרשיע את הנאשם בעבירות שביצע, כפי שהמליץ שירות המבחן לנוער ולהטיל עליו ענישה שיקומית, שתכלול פיצוי למתלוננים ועבודות שירות, בהתאם להמלצה החלופית של שירות המבחן, שהיא החלופה הראויה, לעמדת המאשימה.

טיעוני ההגנה לעונש

14. באת כוח הנאשם, עוה"ד ס. דבורי, עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן לנוער, בהתחשב בתהליך הטיפול הממושך והמשמעותי שעבר הנאשם, כמו גם נסיבות חייו והמצב בו היה שרוי בתקופה הרלוונטית לאישומים,

בהדגישה את השיקולים הרלוונטיים לענישתו של קטין, בהתאם לחוק ולפסיקה.

15. בכל הנוגע לסוגיית ההרשעה, נטען כי ההגנה מבינה כי היא תוצאה של המעשים, שביצע הנאשם, ואיננה מבקשת להימנע מלהרשיע את הנאשם, תוך הסתפקות בדרכי טיפול. יחד עם זאת, סבורה ההגנה כי המלצת שירות המבחן לנוער הינה ברורה, ואיננה כוללת ענישה בדמות מאסר בעבודות שירות, כפי שמפרשת זאת התביעה. באת כוח הנאשם מבקשת לאמץ את המלצות התסקיר, באשר לרכיבי הענישה, ולהתוות המשך הליך טיפולי אינטנסיבי, הכולל צו מבחן, פיצויים משמעותיים למתלוננים, שלי"צ בהיקף משמעותי ומאסר מותנה.

16. באת כוחו של הנאשם, תיארה בהרחבה בטיעוניה הכתובים ובהשלמה בעל פה, את מאמצי השיקום של הנאשם, בהפנותה לתסקירים, שהוגשו בעניינו ולעדוטה של הגב' יהושע.

לטענתה, הנאשם, כיום, הינו קרוב לגיל 19, בוגר מוסד "רטורנו", מקיים מזה שלוש שנים סדר יום תפקודי, בהתאמה מלאה לתכנית טיפול אינטנסיבית שעבר. מורכבות חייו הבלתי נסבלת של הנאשם נחשפה במהלך הטיפול בו ונפרשה בהרחבה בתסקירי שירות המבחן לנוער, כשהתקופה בה ביצע את העבירות ביטאה שיא של תקופת שבר והתנפצות בחייו. מאז לא נפתחו לו תיקים נוספים ואין לו כל עבר פלילי קודם.

בתמצית, יאמר, כי לפי טיעוני ההגנה, החל מחודש מרץ 2017, במשך תקופה של כשנה וחצי, עומד שירות המבחן בקשר אינטנסיבי טיפולי מול הנאשם. במסגרת זו מקיים שירות המבחן מפגשים טיפוליים פרטניים, עם הנאשם, שילב אותו בקבוצת N.A. בטיפול פרטני, ייעודי, מיני, ממוקד בתחום הפגיעה המינית, הן כקורבן והן כפוגע ועקב בצמידות אחר תפקודו של הנאשם בקהילה, בדיור ובתעסוקה. לטענת ההגנה, חייו של הנאשם בשנים האחרונות מותווים, למעשה, אך ורק על ידי הטיפול, הוא התמסר לדרך הטיפולית ועשה חייל, לא רק בשים לב לנתוני הפתיחה הבלתי אפשריים והטראומטיים שהיו מנת חלקו. שיקומו הינו ברור ומצוי בקו רציף, מעמיק וכן. נוכח האמור, גורמי הטיפול המלווים את הנער ממליצים המלצה חד משמעית על המשך השיקום.

17. ההגנה מבקשת למקד את הקריטריונים, בהם יש להתחשב בטרם יכריע בית המשפט באופי הענישה שתוטל על הנאשם (בהתחשב בפסיקה הרלוונטית, כמו ע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל, (15.12.08) - באלה :

(א) גילו של הנאשם, שהיה כבן 15-16.9 שנים בעת ביצוע המעשים.

(ב) הבעת החרטה, הכנה והאמתית ונטילת האחריות, על ידי הנאשם.

(ג) עברו הנקי של הנאשם, העובדה שלא נפתחו נגדו הליכים נוספים.

(ד) סיכויי שיקומו הגבוהים של הנאשם. הסיכון להישנות עבירות מין פחת משמעותית. הנאשם עשה דרך טיפולית משמעותית ביותר, הוא מעמיק את הבנתו ולקיחת האחריות שלו, מביע צער ואמפטיה משמעותיים וכנים כלפי נפגעי העבירה ומזהה את המקורות להתנהגותו התוקפנית, שהיוותה שיא של המשברים בחייו. הנאשם מתמסר כל כולו לסדר יום תפקודי וטיפולי הכרוך סביב מוקד ביצוע העבירות.

18. כאמור, ההגנה איננה מבקשת להימנע מהרשעתו של הנאשם. בהקשר זה טענה באת כוחו כי הרשעתו של הנאשם, כמוה כחריטת "אות קין" על מצחו החברתי ותהא לה השפעה על שילובו בחברה ובתעסוקה, בתחומי עשייה ובהוויית חייו. לפי הנטען, להרשעה עצמה משמעות עונשית מכבידה, שיש לקחתה בחשבון במכלול רכיבי הענישה.

19. בהתייחס לבקשת המאשימה להטיל על הנאשם מאסר בעבודות שירות, טענה באת כוח הנאשם כי ההמלצה של שירות המבחן הינה להסתפק בשל"צ, שכן בדרך זו לא יפגע סדר יומו של הנאשם, שנבנה באדיקות ובתשומת לב ואין כל הצדקה לנקוט גישה עונשית שתביא לקריסתה של התכנית הטיפולית. לכן עתרה לאמץ את המלצת שירות המבחן כלשונה.

20. הנאשם העלה על הכתב (ענ/2) את דבריו בפנינו. במכתבו הביע צער רב על המעשים שעשה ולקח אחריות מלאה להם. מדבריו עולה כי הוא מבין היטב את החומרה של המעשים ואת הפגיעה שהסב למתלוננים, פגיעה שחווה בעצמו בעבר, לא פעם. הנאשם הביע רצונו וכוונתו להמשיך לטפל בעצמו כדי שלא יחזור על המעשים בעתיד, סיפר כי הוא מקדיש את זמנו לטיפול, כמעט בכל דרך אפשרית ומודע לכך שהוא מצוי בעיצומו של תהליך שינוי

משמעותי. הנאשם ביקש שתינתן לו הזדמנות להמשיך בטיפול ולבנות עצמו כאדם בוגר ואחראי, שמתפקד בחברה ותורם ולא כפוגע.

21. הגב' מיטל ירקוני, קצינת המבחן, בדבריה בפנינו, הדגישה אף היא את הדרך הטיפולית המשמעותית שעובר הנאשם והוסיפה כי ההתייחסות לפגיעה בקורבנות הינה נדבך חשוב מאד בטיפול והיא עולה כל הזמן בשיח הפרטני עם הנאשם ובמסגרת הטיפול הקבוצתי. נדבך חשוב מאד הוא נושא לקיחת האחריות ובעניינו של הנאשם הוא לקח אחריות מלאה וחזקה, מלווה בהבעת צער וחרטה אמיתית, בכל הנוגע לבעיית הסמים והפגיעה המינית. קצינת המבחן הסבירה כי שירות המבחן המליץ להרשיע את הנאשם מתוך הבנה של חומרת העבירות והוסיפה כי ההמלצה לחייבו לשאת בפיצויים לנפגעים הינה אמצעי להחזיק את הפגיעה וכחלק ממאמצי התיקון.

22. לגבי הסיפא לתסקיר, בה התייחס שירות המבחן להשתתפות רכיב של עבודות השירות, הסבירה קצינת המבחן, כי אמירה זו באה על מנת להבהיר כי שירות המבחן סבור שמאסר של ממש, מאחורי סורג ובריה עלול לפגוע בתהליך השיקומי. מתוך דבריה של הגב' ירקוני ניתן ללמוד כי שירות המבחן סבור שהענישה עליה המליץ, הכוללת של"צ לצד צו מבחן, היא כזו שתאפשר לנאשם להמשיך בעבודתו ולעמוד גם בתשלום פיצוי שיושת עליו, ולרכיב זה של פיצוי יש משמעות טיפולית חשובה לגבי הנאשם.

דיון והכרעה

23. הנאשם ביצע שורה של עבירות מין חמורות כלפי קטינים אחרים, ששהו עמו באותה פנימייה. העבירות בוצעו לאורך מספר שנים (בשנים 2013-2015), בעת שהנאשם עצמו היה כבן 15 עד 17 שנים, וכללו ניסיונות למעשה סדום ומעשים מגונים, שבוצעו תוך נקיטת אלימות והשמעת איומים.

הנאשם פגע מינית בשלושה קטינים, ששניים מהם צעירים ממנו, ואחר הוא בן גילו, לאחר שהטיל עליהם מורא ופחד. בעקבות זאת גם נצרו השלושה את הפגיעה בליבם, ולא שיתפו אחרים בסבל ובמצוקה שחוו, עד לחשיפת הדברים בשנת 2016. הנאשם פגע בנערים אלה בפנימייה, שהייתה אמורה

להיות עבורם מקום מוגן ובטוח, מבלי שמצאו, במשך תקופה לא קצרה, מי שיכולים היו לפתוח בפניו את סגור ליבם ולשתף אותו במצוקותיהם.

24. קורותיהם של הנפגעים, מידת הפגיעה בהם וההשלכה שלה על עתידם, פורטו בהרחבה בתסקירי נפגעי העבירה, שהונחו בפנינו. מתוך התסקירים הללו ניתן ללמוד כי מדובר בנערים חלשים, נעדרי רשת תמיכה וסביבה, שיכולה הייתה לסייע להם להתמודד עם הקשיים שהם חווים. כל אחד מהם חווה ילדות מורכבת והתמודד עם קשיים בהיבט המשפחתי, אישי, עוד טרם החל להתגורר בפנימייה, בדומה לנסיבות הקשות שהביאו לשהייתו של הנאשם בפנימייה. בנסיבות אלה, הוסיפו מעשיו של הנאשם למצוקותיהם של הנערים והותירו אותם להתמודד כמעט לבדם עם הפגיעה המינית החמורה והשלכותיה על מישורים שונים של חייהם.

מסיבות שונות, לרבות תחושות בושה ואשמה, לא התלוננו הנפגעים מיד על הפגיעה. לאחר שנחשפו המעשים, הם גם לא זכו לטיפול רגשי הולם ומספק, מה שהביא, ככל הנראה, להחמרה של הסימפטומים מהם הם סובלים. עוד מצפה להם תהליך ארוך של שיקום והם נזקקים לעזרה מקצועית, על מנת לסייע להם בהתמודדות עם המצב אליו נקלעו.

25. הצדדים אינם חלוקים על כך שמעשים מן הסוג שביצע הנאשם צריכים להביא להרשעתו של הנאשם, כפי שגם המליץ שירות המבחן לנוער, לפיכך אנו מרשיעים את הנאשם בביצוע העבירות אשר בהן הודה כמפורט לעיל.

26. כידוע, השיקול המרכזי בענישתו של קטין, הוא השיקול השיקומי ומנעד הענישה הוא רחב, בהתחשב בסוג העבירות שביצע הקטין ובשיקולים הקשורים לקטין ולסיכויי השיקום שלו:

"כאשר בעבירות מין עסקינן, ניתן למצוא קשת רחבה של ענישה, ככל שמדובר בקטינים, הנעה משירות לתועלת הציבור ועד שנות מאסר ארוכות. הפסיקה מצביעה על מספר גורמים ושיקולים אשר ראוי כי יעמדו לנגד עיניו של בית המשפט לנוער, בבואו לקבוע את אופי הענישה אשר תוטל על עבריין מין קטין (כמו גם על מבצעי פשעים אחרים), ובין היתר, מדובר בשיקולים אלה: גילו של העבריין הקטין בעת ביצוע העבירה, שכן אין דומה עניינו של קטין שביצע את העבירה על סף הבגירות לקטין צעיר הרבה

יותר; בשאלה, האם מביע הקטין חרטה כנה על ביצוע העבירה, והאם הוא נוטל אחריות על מעשיו; עברו הפלילי של העבריין הקטין; חומרת המעשים המיוחסים לו; וכמובן - סיכויי שיקומו של הקטין " (ע"פ 1454/15 פלוני נ' מדינת ישראל (10.08.2015)).

27. אלמלא הדרך הטיפולית המרשימה שעבר הקטין, הרי חרף גילו הצעיר, מעשיו יכולים היו להביאו לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח. כמפורט לעיל, הקטין לקח אחריות מלאה למעשים הקשים שביצע, הפנים את חומרתם וגילה אמפטיה לכאבם של הנפגעים. הקטין נרתם להליך טיפולי כולל, הן בבעיית השימוש בחומרים ממכרים והן בבעיות שהביאו לביצוע עבירות המין.

אין חולק כי הנאשם מגלה מוטיבציה גבוהה לשיקום ולשינוי, משתף פעולה עם כל גורמי הטיפול, בקבוצה, בטיפול הפרטני במסגרת שירות המבחן ומחוצה לו.

במהלך הטיפול נחשפו גם הקשיים האישיים עמם התמודד הנאשם, על רקע עברו המשפחתי והפגיעות שחוה בעצמו מגיל צעיר מאד.

לאור המפורט לעיל, לא הייתה מחלוקת כי ענישתו של הנאשם צריכה להיות שיקומית ולכלול רכיבים, אשר יאפשרו לו להמשיך בדרך בה החל, ולהתמיד בה.

28. שירות המבחן המליץ על ענישה, שתכלול ביצוע של"צ, לצד צו מבחן וחובב בפיצויים, מתוך ראייה כי אמצעים אלה, יתרמו לטיפול ולשיקום של הנאשם ולא יפגעו בתהליך בו הוא מצוי.

מטיעוני קצינת המבחן ניתן להבין כי ההמלצה להטיל על הנאשם של"צ (ולא ענישה בדרך של מאסר בעבודות שירות) נועדה לאפשר לו להמשיך בעבודתו כחלק מן התפקוד התקין שלו וכאמצעי לתשלום הפיצויים שיוטלו עליו. להמלצת שירות המבחן לנוער, יש כידוע משקל ממשי בהחלטתו של בית המשפט, ועל פי רוב, בהעדר סיבה טובה, אין בית המשפט סוטה ממנה. יחד עם זאת, האמור בתסקיר הוא בגדר המלצה בלבד, ומטבע הדברים הוא ממוקד בצרכי הנאשם, הקטין ובקידום סיכויי שיקומו.

בית המשפט נדרש לערוך איזון בין השיקולים השונים, בכללם, חומרת המעשים, מידת הפגיעה במתלוננים, והאינטרס שבהרתעת היחיד והרבים, גם כאשר שיקולי השיקום זוכים למעמד מרכזי.

29. באיזון הכולל בין השיקולים הללו אמליץ לחברי לאמץ את המלצות שירות המבחן ולהטיל על הנאשם עונשים הכוללים מאסר על תנאי, צו מבחן, התחייבות ופיצוי למתלוננים. יחד עם זאת, לצד עונשים אלה ומבלי לפגוע בהמשך ההליך הטיפולי, לגזור על הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל, אותם יישא בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות במפעל חסד יד ביד בלוד.

על מנת לצמצם ככל הניתן את הפגיעה ביכולת התעסוקה של הנאשם, אציע לחבריי להורות על קיצור יום העבודה בעבודות שירות על פי סמכותנו לפי סעיף 51(ב) לחוק העונשין, ל-6 שעות יומיות.

30. אמנם, שירות המבחן לנוער המליץ להעמיד את הקטין בצו מבחן למשך 12 חודשים. יחד עם זאת, הוכח חומרת העבירות שביצע הנאשם, ריבוי, מורכבות העושה ונסיבותיו האישיות ועל מנת להבטיח כי הנאשם ימשיך וישהה במסגרת טיפולית ובמסגרת שירות המבחן, אני סבורה כי ראוי להעמידו בצו מבחן לתקופה ארוכה, מזו שעליה המליץ שירות המבחן.

אסתר הלמן, שופטת, סגנית נשיא

השופטת יפעת שטרית :
מסכימה.

י' שטרית, שופטת

השופט סאב דבור :
מסכים.

סאב דבור, שופט

הוחלט אפוא, פה אחד, להרשיע את הנאשם בעבירות שביצע ולגזור עליו את העונשים הבאים:

- א. 5 חודשי מאסר בפועל, בהם יישא בדרך של עבודות שירות, במפעל חסד יד ביד בלוד, בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות.
- ב. 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא יעבור במהלך תקופה זו כל עבירת מין או אלימות מסוג עוון.
- ג. 12 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא יעבור במהלך תקופה זו כל עבירת מין או אלימות מסוג פשע.
- ד. הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירת מין ואלימות כלשהיא במשך 3 שנים, על סך 5,000 ₪. ההתחייבות תחתם בתוך 7 ימים, שאם לא כן ירצה הנאשם 5 ימי מאסר בפועל.

- ה. הנאשם ישלם פיצויים למתלוננים, כפי שיפורט להלן. בסכום הפיצויים שיושתו נתנו דעתנו לסבלם של הנפגעים והנזקים שנגרמו להם, בעטיים של המעשים, מחד, ומאידך, למצבו הכלכלי של הנאשם, הקטין, ומאמציו לכלכל את עצמו, בנסיבותיו האישיות המיוחדות:
- למתלונן באישום הראשון, א.ש. - 7,000 ₪.
- למתלונן באישום השני, ר.ד. - 4,000 ₪.
- למתלונן באישום השלישי, מ.א. - 6,000 ₪.
- הפיצויים ישולמו ב - 20 תשלומים, חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.5.19 ובכל ראשון לחודש שלאחריו עד לפירעון מלא של הפיצויים. אי תשלום אחד השיעורים במועד יעמיד את מלוא הפיצוי לפירעון מידי.
- ו. צו מבחן למשך 24 חודשים.

אנו מורים על העמדתו של הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 24 חודשים מהיום.

הוסברה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי המבחן והוא הוזהר כי אם יפר את התנאים, עלול דינו להיגזר מחדש.

הנאשם יחל בריצוי עבודות השירות, בהתאם לחוות דעתו של הממונה, ביום 14/1/19, או במועד מאוחר יותר שייקבע לו על ידי הממונה. במועד זה עליו להתייצב בפני המפקח הממונה, במפקדת מחוז מרכז, עד השעה 08.00.

אנו מזהירים את הנאשם, כי עליו למלא אחר הוראות הממונה, וכי תנאי ההעסקה הינם קפדניים וכל חריגה מכללים אלו עלולה להביא להפסקת עבודות השירות.

הודעה זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

ניתן והודע היום כ"א כסלו תשע"ט, 29/11/2018 במעמד הנוכחים.

סאאב דבור, שופט

יפעת שיטרית, שופטת

אסתר הלמן, שופטת

ס. נשיא

הוקלדעלידילאורממן